

Motion till riksdagen 2020/21:99

av **Jakob Forssmed m.fl. (KD)**

med anledning av prop. 2020/21:4 Extra ändringsbudget för 2020 – Förlängda och förstärkta stöd och ersättningar med anledning av coronaviruset

---

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera omfattningen av stödet till civilsamhället och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Följdmotionsrätten gällande ändringsbudgetar är starkt begränsad i praxis. Det gör att Kristdemokraternas yrkande i denna följdmotion inte omfattar hela motionens intentioner utan texten redogör även för Kristdemokraternas syn när det gäller andra aspekter av krisåtgärderna.

Sent stöd till enskilda näringsidkare

I propositionen föreslås att ett nytt anslag 1:25 Stöd till enskilda näringsidkare förs upp på statens budget med 3,5 miljarder kronor. För 2021 beräknas anslaget ökas med 1,5 miljarder kronor. Anslaget ska användas för utgifter för ett ekonomiskt stöd till enskilda näringsidkare vars nettoomsättning minskat i större omfattning till följd av spridningen av sjukdomen covid-19. Stödet kommer att beräknas som en andel av omsättningstappet under mars–juli 2020 jämfört med motsvarande period 2019.

Förslaget är ett svar på det tillkännagivande som riksdagen (bet. 2019/20:FiU61) riktat till regeringen om att återkomma med förslag som stärker enskilda näringsidkares möjligheter att överbrygga konsekvenserna av covid-19. Kristdemokraterna efterfrågade ett sådant stöd redan i mars, i samband med regeringens första extra ändringsbudget

med anledning av coronapandemin (motion 2019/20:3520). Sedan dess har regeringen dröjt ett halvår med att föreslå ett lämpligt stöd. För ett litet företag är det en mycket lång tid av väntan på besked och osäkerhet och oro för huruvida verksamheten ska kunna överleva krisen. Först när Kristdemokraterna och Moderaterna efter sommaren föreslog ytterligare utskottsinitiativ i frågan agerade regeringen.

Sverige har många små familjeägda företag där hela familjen arbetar och företag där bara företagaren själv arbetar. Under de ekonomiska omständigheter som pandemin innebär är många av dem mycket ekonomiskt utsatta. Regeringens dröjsmål i fråga om stöd till enskilda näringsidkare – som har haft svårt att få del av andra stöd – är därför särskilt allvarligt. Kristdemokraterna välkomnar att ett stöd nu äntligen införs.

Sen förlängning av omställningsstödet

I propositionen förlängs det omställningsstöd som infördes tidigare i år för att underlätta för företag som tappat en stor del av sin nettoomsättning till följd av coronapandemin. Kristdemokraterna uppmanade vid införandet regeringen att förlänga stödperioden, eftersom vi såg att behovet av stöd var stort hos branscher och företag som även efter april månad sett stora omsättningstapp (motion 2019/20:3630). Det är bra att regeringen i denna proposition har hörsammat detta och nu förlänger omställningsstödet tre ytterligare månader, men åtgärden kommer mycket sent. Regeringens dröjsmål har skapat osäkerhet hos företagen, som har behov av att staten skapar förutsägbarhet och stabilitet i en orolig tid. Risken är annars att företag och jobb går förlorade i väntan på besked om huruvida stödet kommer att finnas eller inte.

Fler stödåtgärder för civilsamhällets organisationer

I propositionen tilldelas idrotten och kulturen stora stöd, motiverat av de intäktsbortfall de sett som en följd av coronakrisen. Gott så, men samma problematik gäller det breda civilsamhällets organisationer och föreningar som inte har sin verksamhet inom just dessa områden. Dessa glöms dock i princip bort i propositionen, trots att läget är fortsatt pressat för sektorn.

Regeringen tillför i denna proposition 25 miljoner kronor till trossamfunden samt 25 miljoner kronor till Svenska kyrkan för att täcka upp för intäktsbortfall under pandemin. Detta är bra, men det är för lite och det går till en begränsad del av civilsamhällets verksamheter. Kristdemokraterna har tidigt krävt att regeringen förbereder fler åtgärder för civilsamhället. Tillsammans med Vänsterpartiet lade vi i juni fram ett utskottsinitiativ i finansutskottet där vi föreslog fler och större stöd till civilsamhället med anledning av krisen. Tyvärr avvisade övriga partier förslaget. Nu är det hög tid att regeringen ser den situation som många viktiga verksamheter befinner sig i och utvärderar de ekonomiska åtgärder som vidtagits ur ett civilsamhällesperspektiv, så att dessa också kan komma civilsamhället till del. Mot den här bakgrunden anser vi att omfattningen av stödet till civilsamhället bör utvärderas. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen.

I det följande redogör vi för fler åtgärder som Kristdemokraterna anser borde varit del av propositionen.

Frigör projektbaserade bidrag under 2020

Staten ger årligen ut projektbidrag till civilsamhället. Exempelvis betalar Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) årligen ut omkring 300–500 miljoner kronor i projektbidrag. För att få bidrag behöver organisationerna genomföra projekt, men det kan i dagsläget vara mycket ovisst om det går – eller ens är önskvärt – att vissa projekt genomförs.

MUCF har uttalat att de hanterar projektbidragen mer flexibelt i och med krisen och att det ska vara möjligt att skjuta upp projekt. Men enligt branschorganisationerna hanteras det olika beroende på myndighet. För att underlätta hanteringen och ta bort osäkerheten bör bidragen tillfälligt göras om från projektbidrag till generella bidrag under 2020. Pengarna ska därmed kunna gå ut till organisationerna så att de kan övervintra och fortsätta med sina uppdrag. Det innebär också att myndigheterna inte ska kräva återbetalning av bidrag för 2020. Omgjorda bidrag kan därmed ge finansiering utan att mer medel ur statens budget behöver tillföras.

Statlig kreditgaranti vid lån

För att öka bankernas utlåning till företag som fått tillfälliga problem till följd av coronakrisen har det införts en statlig kreditgaranti. Det gör att staten står för 70 procent av kreditrisken när en bank lånar ut. Detta ger ett välbehövligt likviditetsstöd så att fler företag kan övervintra. Civilsamhällets organisationer omfattas dock inte av kreditgarantin även om de bedriver näringsverksamhet, vilket gör att banken säger nej till likviditetsstödande lån. För närvarande nämns bara företag, och enligt bankerna gäller kreditgarantin inte för associationsformerna ideell förening, stiftelse och trossamfund.

Det är mycket olyckligt, eftersom det är ett snabbt och enkelt stöd från staten att kunna ta del av när organisationerna står i en djup men – förhoppningsvis – kortvarig kris. Därför anser Kristdemokraterna att även dessa måste omfattas av samma kreditgaranti.

Höj taket i gåvoskatteavdraget

Sedan den 1 juli 2019 är avdragsrätten för gåvor till ideella organisationer återinförd. Kristdemokraterna anser att beloppsgränsen är alltför begränsad då den i dag uppgår till maximalt 1 500 kronor per år. Kristdemokraterna har därför tidigare föreslagit att beloppsgränsen ska höjas till 3 000 kronor. Men under de extraordinära omständigheter som uppstått till följd av coronaviruset behöver den ideella sektorn stärkas kraftigt. Kristdemokraterna anser därför att gåvoskatteavdraget bör byggas ut kraftigt under resterande del av 2020. Det skulle ge en välbehövlig injektion för ökat givande till de ideella organisationer som arbetar bland behövande och som sett ett minskat givande i krisens spår.

Omställningsstödet behöver anpassas till civilsamhället

Efter kritik mot kravet på F-skatt införde regeringen ett särskilt undantag från just det kravet för ideella föreningar, stiftelser och trossamfund. Kristdemokraterna välkomnade denna förändring som möjliggjorde för delar av civilsamhället att kvalificera sig för stöd (motion 2019/20:3630). Men begränsningarna i stödet gör fortfarande att det inte är lämpat för dessa organisationer.

I omställningsstödet omfattas bara sådan nettoomsättning som utgör näringsverksamhet enligt 13 kap. 1 § inkomstskattelagen (1999:1229). Sådan nettoomsättning rör försäljning av varor och tjänster, vilket för organisationerna innebär exempelvis kafé- och restaurangverksamhet, secondhandförsäljning, deltagaravgifter och reklam- och sponsorintäkter.

Men civilsamhällets organisationer har även andra viktiga intäcksströmmar i form av t.ex. medlemsavgifter, gåvor och bidrag, men även kapitalinkomster. Dessa intäkter omfattas dock inte av omställningsstödet och exkluderar därmed sådan omsättning som är central för verksamheten. Just insamlingsverksamhet i samband med olika typer av samlingar är typexempel på sådant som spelar stor roll för många organisationer, men som inte varit möjligt under pandemin.

Kristdemokraterna anser därför att ett särskilt riktat omställningsstöd för civilsamhällets organisationer bör införas av regeringen. Men i avvaktan på ett sådant, och för att det brådskar, anser vi också att regeringen bör föreslå förändringar i nuvarande omställningsstöd så att det kommer civilsamhället till del på ett rimligt sätt.

Vi anser också att det bör göras ett undantag för ideella föreningar, stiftelser och trossamfund när det gäller definitionen av nettoomsättning enligt 13 kap. 1 § inkomstskattelagen (1999:1229) och att sådana intäkter som rör medlemsavgifter, gåvor och bidrag bör inkluderas.

Möjlighet för ideella organisationer att söka omställningsstödet som koncern

Utformningen av omställningsstödet innebär att varje ideell förening och trossamfund måste skicka in en egen ansökan om stöd. Men ideella föreningar och trossamfund har ofta väldigt många lokala föreningar, som har begränsade möjligheter att administrera en ansökan.

Det är av största vikt att ideella föreningar och trossamfund som omfattar flera juridiska personer kan söka omställningsstödet som en enhet för att stödet ska få någon verklig effekt för ideella organisationer. Annars riskerar många – var och en för sig – att inte nå upp till 250 000 kronor i omsättning. Det bör därför finnas ett undantag för ideella organisationer så att det går att söka stödet som ”koncern”.

Kristdemokraterna anser därför att det bör införas en särskild bestämmelse, eller regleras i kommande förordning, att ideella föreningar och trossamfund som omfattar flera juridiska personer ska ha möjlighet att betraktas som en koncern när de tillhör en riksorganisation.

Förlängd nedsättning av arbetsgivaravgifterna i vissa branscher

Regeringen har tidigare infört tillfälligt nedsatta arbetsgivaravgifter för att stödja företag att behålla sina anställda trots tuffa tider. Nedsättningen gäller för perioden den 1 mars t.o.m. den 30 juni 2020. Kristdemokraterna har tidigare påpekat att den ekonomiska krisen slår relativt brett, men också har en mycket koncentrerad effekt inom vissa branscher. Det gäller exempelvis hotell- och besöksnäringen, restaurangbranschen och många mindre företag inom detaljhandeln där kundunderlaget försvunnit nästan helt till följd av restriktioner och uppmaningar från myndigheterna. Dessa företag har ofta heller ingen e-handel som kan dämpa efterfrågebortfallet.

Stödet bör därför utformas för att bättre träffa företag i särskilt utsatta branscher och för dessa förlänga stödet året ut.

Jakob Forssmed (KD)

Sofia Damm (KD)

Hampus Hagman (KD)

Hans Eklind (KD)

Désirée Pethrus (KD)